

4 5

april | mei 2021

DOOPS GEZIND HAARLEM

nieuw tapijt kerkzaal

ontwerp Jennifer Tee

twee-maandelijks magazine van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem

uit
gelicht 2

4

6

thuis
tips 12

toekomstig erfgoed 3 poëzie is een daad 7 mini documentaires 8 & 9 wel en wee 9
TEE Haarlem 10 Heerenkamer 11 sneelm@il 14 & 15 kerkdiensten 16

www.doopsgezindhaarlem.nl

Menselijke relaties door Jet van Vrede

Verbonden is een boek dat niet loslaat. Het is geschreven door Peter Bos. Hij werkt als universitair hoofddocent pedagogische wetenschappen aan de Universiteit Leiden. Hij doet onderzoek naar de invloed van hormonen op empathie en sociale binding.

Een groot deel van het boek is best lastig. De wetenschappelijke referenties kun je beter overslaan. Peter Bos hoopt 'een inkijkje te bieden in een fascinerend onderzoeksgebied, zonder de nuance of het vertrouwen van de lezer te verliezen. Als we onszelf en onze medemens beter willen begrijpen, moet wetenschappelijke kennis toegankelijk zijn voor iedereen. Kennis over mensen moet niet verstopt blijven in wetenschappelijke artikelen die alleen door vakidioten gelezen worden'. Het boek behandelt de stand van de wetenschap tot in 2020, inclusief het begin van de pandemie.

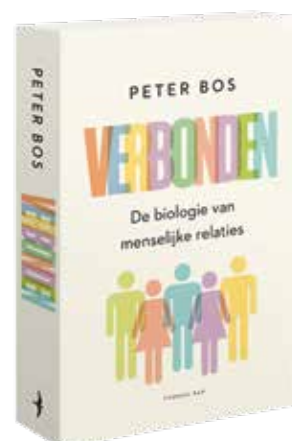
voortschrijdend inzicht

Het boek begint met de ervaring, dat Bos op zijn zoe lymfeklierkanker bleek te hebben, zaad liet invriezen, chemotherapie onderging en vijf jaar later zijn eerste kind in zijn armen sloot. Een meisje dat het Syndroom van Down bleek te hebben. Daarna kreeg hij nog een gezonde zoon en dochter. Vervolgens gaan de hoofdstukken over hoe onderzoek ons denken over menselijke relaties veranderd heeft.

Voortschrijdend inzicht dus. Over de rol van de moeder: is het wel terecht dat zij als archetype van zorgzaamheid gezien wordt? Over de rol van hersenen en hormonen. Over biologische processen die van belang zijn voor de zorg van ouders voor hun kinderen en ook een rol spelen in relaties tussen volwassenen, zelfs tussen vreemden. Over de invloed van stress op relaties. Over de gevolgen van verstoorde relaties en langdurige stress vroeg in ons leven op ons biologische systeem. Over het gegeven dat niemand hetzelfde is.

afhankelijk

In het laatste hoofdstuk komt alles samen: 'Uit eigen ervaring weet ik hoe afhankelijk mensen zijn van elkaar. Met dit boek wil ik laten zien hoe deze afhankelijkheid verankerd ligt in onze biologie; onze oorsprong, onze hormonen, ons brein. Afhankelijkheid is een fundamenteel menselijke eigenschap. (...) Vanaf de bevruchting tot aan de dood zijn we afhankelijk van zorg van anderen. Dat maakt ons verbonden met elkaar. Ik pleit voor herwaardering

van deze van nature verbonden mens. Onze hormonale systemen, het resultaat van miljoenen jaren evolutie, maken deze verbondenheid mogelijk, wat iets is om te koesteren. Laten we dat doen, voor we het verlerd zijn'.

Verbonden laat niet los omdat het een wetenschappelijke onderbouwing is van waar wij met elkaar al zo lang mee bezig zijn, omdat we het diep van binnen al lang wisten. Van waar wij voor staan. ●

Peter Bos, *Verbonden. De biologie van menselijke relaties*, uitgeverij Thomas Rap, € 22,99

opzichteres Zuiderhofje

Per 1 augustus zijn wij opzoek naar een nieuwe opzichteres van ca. 50+ voor ons mooie Zuiderhofje. Ons hof bestaat uit 14 zelfstandige huisjes waar alleenwonende dames van 60+ wonen. Wij zoeken iemand die de harmonie op het hof kan bewaren en zaken signaleert en die vertrouwenspersoon voor de hofdames kan zijn. Er is een dienstwoning aanwezig.

Meer info: Nathalie Bienfait,
06-54371233 of n.a.bienfait@wxs.nl.

Zuiderhofje door Johan Volkerijk, 1997

door
Herman Heijn

Inspirerende nalatenschap

Jennifer Tee en Edwin Tromp
kiezen de kleuren voor
het tapijt

Enkele jaren geleden ontvingen we een bijzonder legaat van Johanna Wilhelmina Sahetapy-Heuperman, beter bekend als Hannie.

Het bijzondere bestond uit een bijgevoegde brief van enkele familieleden. Zij stelden voor om het bedrag te besteden aan een nieuw tapijt voor onder de Wolkentafel in de Grote Vermaning. De kerkenraad nam het voorstel unaniem van de familie over, het oude kleed viel namelijk niet meer te restaureren. Een nieuw tapijt moest wel duurzaam zijn en bijvoorbeeld ook weer een eeuw meegaan.

kostbare jaren

De weken voor haar sterven op 26 oktober 2012, bezocht Mieke Kusters haar zus met regelmaat. Van alles kwam ter sprake, zo ook de erfenis. Hannie vertelde haar zus dat ook de doopsgezinde kerk een deel zou krijgen. Dit tot grote verbazing van Mieke die zei: 'Na je jeugd jaren heb je nooit meer een stap over de drempel van de kerk gezet.' Hannie vertelde dat het haar daar juist om ging. Die jeugd-jaren in de doopsgezinde kerk! Nu ze aan het eind van haar leven aan het terugblikken was, bleek haar hoe kostbaar juist die jaren geweest waren. Die hadden veel voor haar betekend en onbewust meegespeeld in haar gang door haar verdere leven. Nu ze iets terug kon doen, wilde ze ook iets terugdoen. Zo geschiedde en nadat het legaat ter beschikking kwam, kwam ook de brief van enkele familieleden. De kerkenraad is niet over een nacht ijs gegaan en heeft

een werkgroep ingesteld en een technisch programma van eisen opgesteld. Kusters en organisten werden geconsulteerd, beide predikanten zitten in de werkgroep.

zorgvuldig proces

Er is een zorgvuldig proces gevolgd. Zo werd er advies ingewonnen bij het Frans Hals Museum. Uiteindelijk hebben drie gerenommeerde kunstenaars een voorstel ingediend. De werkgroep koos eenstemmig voor het voorstel van Jennifer Tee. Zij had zich laten inspireren door onze lichtberichten uit de eerste lockdown en had bovendien het geestelijk profiel van onze gemeenschap in poëtische beelden weten te vertalen. Tee kwam met een reeks variaties, telkens met een rechthoekig en met een tapijt in ronde vormen passend bij de tafel. Eind vorig jaar hielden we een corona verantwoorde leden-consultatie en daar kwam het ontwerp dat op de voorpagina staat als definitief voorstel uit.

Nepal fair-trade

Inmiddels had Jennifer contact op genomen met Edwin Tromp van De Munk Carpets bv in Heemskerk. Zij laten het kleed nu in Nepal maken in een fair-trade atelier. Om de juiste kleurstelling en afmetingen te bepalen is in januari een papieren model beproefd en zijn uit de kleurstalen de uiteindelijke tinten gekozen. Op dit moment wordt in Nepal het tapijt vervaardigd. Voor de mensen daar een geschenk uit de hemel, immers ook zij hebben te maken met de gevolgen van corona. ●

Jurrin Reckers heeft al op jonge leeftijd zijn roeping gevonden in het diaconaal jongerenwerk. Hij is medeoprichter van het jongeren-netwerk CityShapers. Het doel van dat netwerk is om bruggen te slaan tussen groepen uit de samenleving. Jurrin is project-coördinator. Zijn collega Mieke van der Beek is netwerkcoördinator.

Omzien naar elkaar

Jurrin is van jongs af aan geboeid door de verhalen in de Bijbel. Vanaf zijn 11e ging hij met zijn ouders mee naar Alpha Teams. Later werd hij jeugdleider bij de Baptistengemeente IJmuiden en voltooide hij een studie theologie.

CityShapers is een maatschappelijke organisatie die jongeren in Haarlem en omgeving motiveert en helpt om zich in te zetten voor de kwetsbare mensen in hun omgeving. Dat kan een eenzame oudere of statushouder zijn. Dat kan een praktische klus zijn, maar ook een sociale activiteit of een groepsevenement.

(www.gelovenindestad.nl/cityshapers)

door Jet van Vrede

er zijn ook inspiratieavonden, waarop sprekers delen waar zij hun inspiratie vandaan halen

CityShapers werkt samen met veel andere organisaties. Zo is er meer kans om vrijwilligers te kunnen vinden en die aan de juiste hulpvragen te kunnen koppelen. Jongeren kunnen vanaf een jaar of 11 al vrijwilliger worden en doorgaan tot ze ongeveer 24 zijn, of toe zijn aan de volgende uitdaging. Zo komen er jongeren in actie als Stem in de Stad handjes nodig heeft bij het uitdelen van gratis maaltijden aan dak- en thuislozen. Met het idee dat er tijdens het uitdelen een mooie mix en interactie ontstaat tussen de jongeren en de dak- en thuislozen.

netwerken

De vrijwilligers krijgen de voldoening dat ze door in actie te komen ergens, of bij iemand een verschil hebben kunnen maken. Maar minstens even belangrijk is dat ze met de andere vrijwilligers een eigen community vormen, een beweging. Voor de pandemie had 80% van de vrijwilligers een kerkelijke achtergrond en 20% niet. Door de pandemie zijn die percentages omgekeerd. De groep is heel divers geworden, met moslims en sikhs. Voor de vrijwilligers is er maandelijks een borrel, waarbij ontmoeting centraal staat en ervaringen uitgewisseld worden. Zo kunnen ze met elkaar ontdekken waar hun talenten liggen. Of tijdens die maandelijkse bijeenkomsten het gesprek op religie komt is helemaal aan de vrijwilligers. Maar er zijn ook inspiratieavonden, waarop sprekers delen waar zij hun inspiratie vandaan halen.

kwetsbare jongeren

CityShapers is een van de drie Haarlemse organisaties waar jongeren terecht kunnen voor een Maatschappelijke diensttijd, MDT.

Of je nou graag anderen helpt, je wilt oriënteren op de toekomst, het leven weer op de rit wilt krijgen of gewoon skills wilt ontwikkelen om je baankans te vergroten: MDT is er voor iedereen tussen de 14 en 27 jaar.

(www.doemeemetmdt.nl)

de afgelopen tijd is de (vrijwilligers) groep heel divers geworden, met moslims en sikhs

De jongeren die zich aanmelden besteden 80 uur aan hun MDT, waarvan 15 uur gestoken wordt in coaching, training en intervisie op maat, om de jongeren in hun kracht te zetten. Ze worden gestimuleerd aan hun motivatie te werken, structuur in hun leven aan te brengen en na te denken over vervolgstappen. Ze hebben hun eigen groep en zijn bovendien van harte welkom in de CityShapers community. Na afloop van hun MDT hebben ze een diploma verdiend.

Het is natuurlijk geweldig als ze dan deel blijven uitmaken van de community! Voor kwetsbare jongeren kan zo'n persoonlijk traject een enorm verschil maken. Sinds oktober heeft CityShapers 35 jongeren naar een diploma begeleid. Het doel is om er in totaal 140 te begeleiden.

uitdagingen

CityShapers komt voort uit kerkelijke organisaties die in de haarvaten van de stad en wijk zitten, waar de kerk vaak de laatste plek is waar kwetsbare jongeren nog in beeld zijn, voordat ze in een slecht scenario van de radar verdwijnen. De informele lijnen uit die organisaties en gemeenschappen zijn heel belangrijk om die jongeren een helpende hand te kunnen bieden.

Een andere uitdaging is om de groei die CityShapers door de pandemie heeft doorgemaakt te verduurzamen en op een gezonde manier te professionaliseren. Om de heel divers geworden toestroom van vrijwilligers op gang te houden. Ook om de mensen die gebruik maken van die vrijwilligers vast te blijven houden. Misschien met andere klusjes, omdat ze zelf weer meer mogen en durven. Zodat de jonge vrijwilligers blijven ervaren hoe waardevol ze zijn in een zorgzame samenleving! ●

Tweede Kamerverkiezing 2021

Elke **stem** telt

onder de loep

Joep Stassen

kakofonie

Op weg naar de kerk fiets ik voorbij een groot bord waar op politieke partijen op aanplakbiljetten zich presenteren voor de verkiezingen. Het zijn er veel. Ik tel er tweeëndertig.

Op sommige biljetten kijkt de lijsttrekker mij aan. De meesten lachen voorzichtig. Met de rem erop: het land heeft het niet makkelijk, ik kan hier nu niet een beetje vrolijk poseren. Een paar anderen kijken misschien juist daarom weer heel ernstig.

Omdat het een leuke woordspeling is, zou ik kunnen schrijven dat het een veelstemmig koor is. Maar dat is het dus juist niet. Ze zijn totaal niet op elkaar afgestemd. Het is verkiezingstijd en nu moeten de verschillen uitvergroot worden. Het is eerder een kakofonie aan stemmen: iedereen roept om het hardst wat anders. Helemaal onderaan hangt trouwens een partij die Jezus

heeft weten te strikken als lijsttrekker. 'Volg Jezus', staat er op het affiche. Geen foto. Waarom helemaal onderaan? De kerk is dan wel tanende – volgens mij ben ik als enige hier op zondagochtend op weg naar een kerk – maar van al deze lijsttrekkers zal Jezus echt wel de meeste volgers hebben. Genoeg voor een hele ruime meerderheid in de Tweede Kamer lijkt me.

In de kerk zingt een Finse vrouw een Fins lied. Het is meer een gedicht dat ze voordraagt op muziek. *Spoken word* heet dat. Ik versta er niets van, maar het spreekt tot mijn hart. En mijn hart beheerst het Fins zo blijkt, want de boodschap landt.

Dan begint Jan Marten, die haar met een kleine trekharmonica begeleidt, haar woorden in het Nederlands te vertalen. Simultaan *spoken word*. Ze praten nu door elkaar, zij in het Fins, hij in het Nederlands. Het is nog steeds onverstaanbaar.

Jan Marten lijkt op een doventolk bij de persconferenties: hij opent zijn mond breed, kijkt veelbetekenend met grote ogen, trekt met grote gebaren aan de harmonica, maar ik hoor uiteindelijk niets.

Maar het is prachtig. Het is harmonieus en op elkaar afgestemd. Geen kakofonie maar een tweestemmig gedicht die nog steeds tot mijn hart spreekt. ●

door Lieuwe Koopmans

De Plek

*Je moet niet alleen,
om de plek te bereiken
Thuis opstappen, maar ook
uit manieren van kijken
Er is niets te zien,
en dat moet je zien
Om alles bij het zeer oude
te laten.*

*Er is hier. Er is tijd
Om overmorgen iets te hebben
achtergelaten,
Daar moet je vandaag
voor zorgen
Voor sterfelijkheid*

Herman de Coninck

Poëzie is een daad...

Het tweede deel van dit gedicht stond jarenlang op de website van mijn werk. Ik kwam het deze week opnieuw tegen. Ik moest direct denken aan het werk van Rabbi Jonathan Sacks. Sacks vertelt over de Torah als een psychologisch ontwikkelingsboek dat gaat over de zoektocht van de mens hoe om te gaan met 'vrijheid' en 'verantwoordelijkheid'.

Het start met de ontkenning van de verantwoordelijkheid door Adam ('zij heeft mij de appel gegeven') en Eva ('de slang heeft mij verleidt'), en loopt door via onder andere de ontkenning van de morele verantwoordelijkheid

door Kain ('ben ik mijn broeders hoeder?'). Uiteindelijk maakt het de overstap naar Abraham (die huis, familie en land verliet om een volk te stichten) en Mozes (die zijn volk terugleidde naar het land van 'melk en honing'). Zij leerden ons verantwoordelijkheid te nemen.

De Coninck brengt de gedachte hier tot haar essentie terug; we moeten op stap, niet alleen door op pad te gaan, maar ook door anders te leren kijken. Daar moeten wij niet mee wachten tot morgen. We moeten er nu mee starten. Daarin schuilt de verantwoordelijkheid

die wij met ons mee dragen om te zorgen voor 'sterfelijkheid'.

Ik vind dat hier een fascinerend woord. De dichter kiest voor het woord 'sterfelijkheid' in plaats van voor 'onsterfelijkheid'. Ik lees het als een oproep om onze plek in te nemen in het leven en tegelijkertijd een besef te hebben van onze tijdelijkheid. Het gaat niet over onszelf, maar over wat wij bijdragen om, zoals Sacks dat zegt, 'een gebroken wereld heel te maken'. Een zin die in zichzelf natuurlijk alweer een gedicht is. ●

Herman de Coninck, *De Gedichten*, uitgeverij De Arbeiderspers, € 32,50

Mevrouw Elias-Laan pakt het doe-pakket uit.
De jongeren van pre-sneel hebben het haar gebracht.

Theekoepel naast Spaar & Hout

door Willemien Ruygrok

Met de camera op pad

Weet je het nog? Vorig jaar bij de start van corona stond er iedere dag een 'lichtbericht' op de website. Een kaars werd aangestoken en iemand sprak een paar woorden om ons op te beuren. Daarna, in de zomer, gingen jongeren met hun mobieltje aan iemand die het verdiende een bloemetje brengen. Alles is nog terug te zien op de website!

Nu komt er weer wat nieuws. Drie jongeren, Ianthe Westerk, Juba Khennane en Joris Carpay, hebben samen met Willemien Ruygrok vier mini-documentaires gemaakt over wat Doopsgezind Haarlem nog meer doet dan alleen zondag naar de kerk gaan. Voor dit eerste seizoen zijn de volgende onderwerpen gekozen: *het gebouw, de hofjes, het jongerenwerk* en *De Wereld van Jansje*. Vanaf eind april komt er iedere week een nieuwe documentaire op de website. De documentaires worden opgefleurd door muziek van Dick Kooman. Aan het begin lied 276 ('Zomaar een dak') en aan het eind lied 423 ('Nu wij uiteengaan'). Bij kerkdiensten horen we vaak Milan Faas zingen. Speciaal voor deze docu's heeft hij samen met Jasper Swank een prachtig lied gezongen.

vier onderwerpen

In de aflevering over de hofjes bezoeken we twee van de drie doopsgezinde hofjes: het Wijnberghshofje en het Zuiderhofje.

We worden steeds ontvangen door een van de regentessen en bewoonsters vertellen hoe het is om op een hofje te wonen.

De documentaire over 'gebouw' gaat niet alleen over de Grote Vermaning, maar ook over de theekoepel bij Spaar en Hout. Die wilden we graag ook vanaf het Spaarne in beeld brengen. Een drone was een uitkomst! Herman Heijn vertelt in deze aflevering over wetenschap, kunst en het sociale aspect van de kerk. De voorzitter van het Predikfonds, Joep Stassen, geeft ons een inkijkje in de stijkkamer van het fonds en in de geschiedenis.

En het jeugdwerk? Natuurlijk gaat het daarbij om de pelgrimsreizen en de kampen met Hemelvaart. Maar er is veel meer over te vertellen. Herman Heijn en Nathalie Bienfait doen een boekje open en ook enkele Sneelers vertellen over hun bevindingen en hoe belangrijk Sneel voor hen is.

mededelingen

dopers-denken-doe-pakket

Begin maart hebben alle 75-plussers een 'Dopers-Denk-en-Doe-Pakket' gekregen. Een aantal kinderen van Pre Sneel hielp mee met het rondbrengen van de pakketten. De medewerkers van de Doopsgezinde gemeente Haarlem die hun werkplek in de Grote of Kleine Vermaning hebben waren wel eens aan iets vrolijks toe. Bij het werk vallen al driekwart jaar allerlei vrolijke, interessante, inspirerende activiteiten uit.

Zullen we eens iets leuks maken? Iets gezelligs voor de ouderen van de gemeente, die ook al zo lang meer thuis zijn dan hen lief is, met minder aanloop dan ze zouden willen. Iets wat hen en ons verbindt, als doopsgezinde gemeenschap van Haarlem. Om hen te laten weten dat we aan hen denken en zo uitzien naar weerzien.

Het resultaat is een dikke map met puzzels, gedichten, een kostelijk- en een herderlijk schrijven, een cadeau-bon, een recept, een hartje, wat lekkers, alles met een doopsgezind tintje. We hopen dat het in de smaak valt!

Bent u nog geen 75 maar zou u toch ook graag een Dopers-Denk-en-Doe-Pakket willen ontvangen? Laat het ons dan even weten via administratie@vdgh.nl. We hebben nog enkele pakketten te vergeven dus wees er snel bij. Op is op!

nieuwe dominee?

In oktober gaat ds. Herman Heijn met emeritaat. Er is een kleine werkgroep samengesteld (Joep Stassen, Alle Hoekema, Rudolph Snaaijer en Willemien Ruygrok) die de kerkenraad gaat adviseren over de vraag of er weer een dominee beroepen moet worden en wat voor soort dominee dan. En natuurlijk of er financiering voor

te vinden is. Hopelijk brengt de werkgroep half april advies uit en daarna zijn de Dienende- en Grote Kerkenraad aan zet. Het is uiteindelijk de ledenvergadering die beslist.

redactie

Doopsgezind Haarlem

Wat een vreugde, er is alweer een nieuw redactielid: Anke van der Meer. Anke is fotograaf en gespecialiseerd in portretfotografie en documentaire fotografie. Ze kan ook nog eens fantastisch schrijven.

In dit nummer een impressie van een avondje Sneel en het eerste van een serie artikelen over het jeugd- en jongerenwerk van Doopsgezind Haarlem. Ze gaat dertig jaar terug in de tijd toen het poppentheater van Marijke Kots omgetoverd werd tot een eigen plek voor de jeugd: Sneel. ●

foto: Sneel

Tot slot De Wereld van Jansje. Bedrijfsleider Esther Gijze-Joël laat ons de pas verbouwde keuken zien. Twee van de medewerkers, Nicolette en Bianca, vertellen over de keukens en de mooie Jansje producten. Weer wordt duidelijk: Jansje zorgt voor drie keer blij: blij klant met een mooi ingepakt cadeautje, blij medewerkers met leuk werk en blij mensen in bijvoorbeeld Nepal die de producten mogen leveren. ●

We zijn natuurlijk erg benieuwd naar wat jullie ervan vinden en welke onderwerpen we in het tweede seizoen (wellicht gedurende de zomervakantie) zullen gaan belichten. Graag commentaar en suggesties naar communicatie@vdgh.nl.

De Wereld van Jansje

TEE Haarlem weg uit Haran

Bart Stobbelaar

De queeste der aartsvaders (bij Genesis 31:19-45)

De verhalen rond de drie aartsvaders, Abraham, Isaak en Jacob en de respectievelijke aartsmoeders, Sara, Rebecca en Rachel zou je kunnen karakteriseren als een zoektocht, meer nog een queeste. Op gezag van een stem geroepen om op weg te gaan. Ur der Chaldeeën verlaten vanwege de belofte om ooit Kanaan, het beloofde land, te bewonen. Kort gezegd, een bestaan gekarakteriseerd als een er-zijn. Aanwezig zijn als een reflectie op de godsnaam, ik-ben-er, beschikbaar, open. Of, anders gezegd, een leven dat goed is, tof, naar de uitroep van de Eeuwige bij de schepping: zie, het is goed, zeer goed. Zo'n bestaan dus.

Is dat Kanaan, dat bestaan, fictie of een reële mogelijkheid? Hoe overwin je de uitzichtloosheid en de dreiging halverwege te blijven steken. Een deel van de familie blijft inderdaad halverwege steken, in Haran, gelegen ergens tussen de Eufraat en de Tigris. Daar is het toch ook goed?!

De drie aartsvaders en -moeders blijven niet. Zij geven gehoor aan de stem die hen oproept om op weg te gaan en uit te trekken uit een leven dat zichzelf genoeg is. Gaande verbeelden zij zo de volharding in de belofte. Maar onderweg wordt elke generatie geconfronteerd met de harde realiteit van het bestaan. Hoe weersta je de valkuilen van aanpassing en/of onderwerping aan de machten die beslag op je leggen?

Waar in onderscheidt zich het gehoorgeven aan de stem om met het 'vanzelfsprekende leven' te breken, met het bestaan van de zogenaamde achterblijver?

Abraham is de eerste die vanuit 'halverwege' uittrekt naar Kanaan. Vervolgens wordt voor Isaak een bruid gezocht in Haran: Rebecca. Tenslotte trekt Jacob naar Haran om daar zijn bruid te vinden: Rachel. Driemaal vanuit halverwege en terug. Tot driemaal toe zich teweerstellen tegen de valkuilen van het bestaan: angst, onrecht, en ook het eigen welbevinden is een verleiding.

Eenieder heeft zo zijn tekortkomingen in deze tocht heen en weer. Met trucs en slinksheid moet het hoofd boven water worden gehouden. Misleiding en bedrog spelen een grote rol, zowel bij degenen die op weg gaan vanwege een 'stem', als bij degenen die achterblijven in Haran.

Het gaat er echter niet om dat de lezer of hoorder van het verhaal daarover een moreel oordeel velt. Waar het wel om gaat is dat je jezelf herkent in dat steeds opnieuw vallen en weer opstaan uit de absurditeit van de omstandigheden, opstaan uit de inbreuk op je bestaan van buitenaf en bovenal opstaan uit de onmacht van jezelf. Meer dan een zoektocht dus, misschien zelfs een queeste. Steeds weer opstaan en gaan. ●

De twee predikanten Alex Noord en Herman Heijn stemmen op 17 maart in de Kleine Vermaning

door Janneke Kanbier

Proefopstelling van het nieuwe tapijt. Jennifer Tee bepaalt de exacte afmeting.

de Heerenkamer

Als ik dit schrijf zijn we in de eerste week van maart. De maand waarin de Grote Kerkenraad normaliter 'De Pijp' houdt. Tijdens deze informele vergadering mogen GK-leden namen opperen van eventuele nieuwe kerkenraadsleden onder het genot van het roken van een pijp. Dit laatste wordt overigens nog maar door een enkeling gedaan.

Dit jaar kwamen de pijpen niet uit de kast. Wel kwamen 18 GK-leden in de kerkzaal bijeen om te vergaderen, ondertussen genietend van de broodjes door de kosterij gesmeerd, want vanwege de avondklok begon de vergadering om half 6. Ook vergaderden er nog acht GK-leden per Zoom mee vanuit hun eigen huis.

De voorzitter, Johannes Homan, beschreef de stand van zaken. Nadat er

eind vorig jaar sprake was van een verstoorde relatie en verschillen van inzicht binnen de DK, is er geprobeerd door middel van mediation tot een oplossing te komen. Dit traject heeft echter niet het gezamenlijk gewenste resultaat gebracht. Het heeft ertoe geleid dat Johannes Homan en Nynke Smit-Idema hebben aangekondigd het lidmaatschap van de DK te willen beëindigen. De overige leden van de GKbetreuren maar respecteren hun besluit. Wetend dat zij met hart en ziel voor het kerkenraadswerk gingen is het verdrietig als het zo eindigt. We zijn hen beiden dan ook veel dank verschuldigd.

Omdat deze boodschap al eerder gebracht was in de DK en het echt nodig is om zo snel mogelijk weer als DK te kunnen functioneren zijn er inmiddels twee mensen tussentijds uit de GK gevraagd.

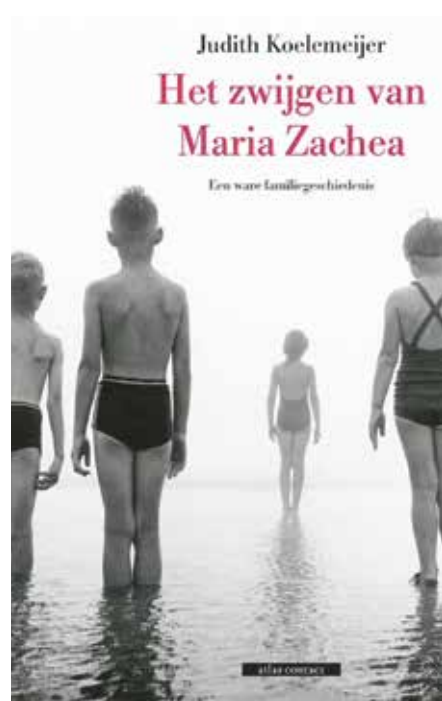
Sybout van der Meer en Willemien Ruygrok stellen zich beschikbaar. Hun benoeming kreeg de instemming van de aanwezigen. De overige GK-leden zijn per mail op de hoogte gebracht en konden hierop reageren.

Een ander punt van de vergadering was de melding dat er een kleine werkgroep is gevormd bestaande uit Willemien Ruygrok, Alle Hoekema, Rudolph Snaaijer en Joep Stassen. Zij zijn gevraagd een vooronderzoek te doen en sturing te geven aan het proces tot benoeming van een eventueel tweede predikant als opvolger van ds. Herman Heijn die in oktober met emeritaat gaat.

Als laatste kwam het noemen van eventuele nieuwe kerkenraadsleden aan bod. Er werden namen genoemd. En misschien kan ik daar een volgend keer meer over schrijven. ●

Thuis tips

In coronatijd nemen we wat meer tijd voor een boek, we gaan naaien of borduren of nemen wat extra tijd voor mooie muziek. In *Doopsgezind Haarlem* tips voor elkaar.

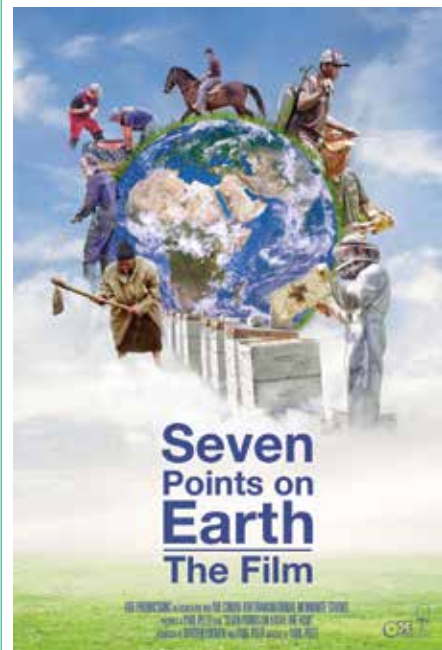
grote gezinnen

Dit boek is verschenen in 2001, maar in 2020 als cadeau uitgegeven door de openbare bibliotheek ter gelegenheid van *Nederland Leest 2020*. De schrijfster, kleindochter van Maria Zachea, was geïntrigeerd door het beeld van die jarenlang zwijgende oma voor het raam, omringd door haar 12 kinderen. Wat weten die kinderen eigenlijk van hun moeder? Wat weten ze van elkaar? Hoe kijken ze terug op hun gezamenlijke jeugd in dat grote, katholieke hoveniersgezin uit Noord-Holland.

Die vragen intrigeerden mij weer. Mijn moeder komt uit een gezin met 15 kinderen, ook Noord-Holland en ook een katholiek boerengezin met aardbeien en bloemen. Vroeger kon ik heel duidelijk het verschil horen tussen mijn moeder en mijn tante die anderhalf

jaar schelen maar toch hele andere verhalen over hun jeugd hadden. Mijn moeder had een heerlijke jeugd, mijn tante vond het niet zo'n fijne jeugd. Ik was daar altijd heel verbaasd over, toen en nu. Maar het fijne met elkaar en met zoveel mensen was altijd duidelijk. Je had eigenlijk geen vrienden of vriendinnen nodig er was altijd iemand in de familie waar je graag mee omging. Dit boek was op dat gebied geweldig, toch wel ook diezelfde ervaringen, het samenleven met zoveel mensen in een huis. Wat ook heel leuk is, is het tijdsbeeld van de jaren 50 en 60, zoveel herkenbare dingen. Ik heb het boek in een keer uitgelezen, een echte aanrader!

Judith Koelemeijer, *Het zwijgen van Maria Zachea, een ware familiegeschiedenis*, uitgeverij Atlas Contact, € 15,-
Annamarie de Weerd-Booij

mennonieten wereldwijd

Hoe zijn mennonieten erin geslaagd om meer dan 500 jaar te overleven op steeds weer nieuwe grond? Het project *Seven Points on Earth* is een studie naar landbouw en veeteelt bij zeven mennonietengemeenschappen verspreid over de wereld. Royden Loewan (University of Winnipeg) bezoekt boeren in Witmarsum (Friesland), Kalona (Iowa-Verenigde Staten), Neubergthal (Manitoba-Canada), Siberië, Marorejo (Java-Indonesië), Matopos (Matabeleland-Zimbabwe) en in het oosten van Bolivia (Zuid-Amerika). Zij zijn melkveehouders, veehouders, tarweproducenten, rijstboeren, varkenshouders, graanproducenten of groentetelers. De film laat het dagelijkse leven van elke gemeenschap zien, toont de verbintenis met hun geloof en gaat in op hun dromen over voedselproductie. Ze zoeken steeds naar een deemoedige, genereuze en duurzame manier van landbouwbedrijven.

Royden Loewan & Paul Plett, *Seven Points on Earth*, documentaire van Ode Productions, te zien op YouTube
Sjoerd van der Galiën

oneindig

De erfgoedverhalen op de website van Oneindig Noord-Holland zijn altijd interessant. Zij brengen de geschiedenis van de Noord-Holland in beeld en verbinden die met de collecties van musea, archieven en andere culturele instellingen. Het resultaat hiervan is terug te zien in de grote verzameling

historische verhalen, nieuwsartikelen, erfgoedactiviteiten en video's op het platform www.ONH.nl.

Op de site kun je selecteren op datering, van het jaar 500 tot heden, op plaats en op thema. Als je bijvoorbeeld 'Haarlem' en 'Vrouwen in het verleden' aanklikt, dan kom je terecht bij een verhaal over Keetje Hodshon. Zij stamde uit een doopsgezinde familie, afkomstig uit Engeland, die rijk geworden was in de handel in linnen. Ze was al jong wees geworden en erfgename van een enorm vermogen. Een groot deel van haar erfenis besteedde zij aan de bouw van het huis, indertijd met zijn 42 kamers één van de grootste particuliere huizen van Haarlem. Keetje, die ongetrouwd bleef, woonde er van 1795 tot haar dood.

Oneindig Noord-Holland, www.ONH.nl
Mechteld Gravendeel

ontwakende natuur

Wanneer ik dit boek precies voor het eerst heb gelezen? Ik zal rond de 10 geweest zijn, dezelfde leeftijd als Mary de hoofdpersoon uit het boek. Ze is een Engels meisje, geboren in India, toen nog Brits eigendom en door en door verwend, egocentrisch, onaangenaam maar ook eenzaam denk ik. Het is geschreven in 1911 door Frances

Hodgson Burnett en is een Engelse klassieker. Daarom kreeg ik hem vast van mijn grootmoeder, die mij meer van deze kinderclassiekers heeft gegeven. De reden dat ik juist dit boek als tip geef is dat het – behalve een spannend kinderboek – heel veel over De Tuin gaat. Mary's ouders overlijden aan een cholera-epidemie en zij wordt naar een eenzellige oom in Engeland gestuurd, naar Huize Misselthwaite ergens op een uitgestrekte hei. En daar is ook een geheime tuin!

Het boek gaat over de ontdekkings-tocht naar deze tuin, maar het gaat ook heel erg over de ontwakenende natuur in de lente. Er staan uitgebreide beschrijvingen over bollen die met hun kopjes boven de grond komen, dikke knoppen aan de takken van de bomen en later over de vele bloemen die worden gezaaid. En niet te vergeten het roodborstje dat een grote rol speelt in het verhaal. Voor wie het nog niet kent, zal ik niet verder uitweiden, dat zou jammer zijn.

Ik realiseerde me wel, toen ik het laatst nog eens over las, dat het meer dan 100 jaar geleden is geschreven. Er staan beschrijvingen in over de bewoners van India, over arme plattelandsbewoners waar ik nu vraagtekens bij zet. Hoezo idyllisch?

Nou is mijn exemplaar van het boek uit 1983 dus er zal wel al e.e.a. zijn aangepast maar vast niet alles. Dat is iets wat je in je achterhoofd moet houden als je het leest. Maar vooral gaat het boek over het ontwaken van de tuin, over groeien en bloeien, ook van Mary. Zelf inmiddels grootmoeder lees ik het graag in deze tijd, juist dit jaar, over die belofte van betere tijden, het weten en het vertrouwen daarin. Als je het maar wil zien! En de natuur: die hoeft daar niet over na te denken, die is al bezig, want de lente komt eraan!

Frances Hodgson Burnett, *De Geheime Tuin*, vertaald door Imme Dros, uitgeverij Leopold, € 17,99
Christien van der Minne-Kaars Sypesteyn

Fryslân

Lex Paleaux (1977) is een Haarlemse schrijver van Friese komaf. Ik ben zelf ook van Friese komaf en werd op straat eens door hem aangesproken omdat ik een Fries mondkapje droeg. Dat schept meteen een band, Friezen onder elkaar. Daardoor ben ik dit boek gaan lezen.

Winterwater speelt zich af in Friesland. In dit fictieve drama op basis van feiten volgen we Lexje, een eigenzinnig kind dat vol verwondering kijkt naar de wereld om hem heen. Ik ben zelf niet echt een lezer maar dit boek leest heerlijk weg. Dat kan ook een beetje komen omdat mijn ouders uit de omgeving komen waar dit zich afspeelt (althans dat vermoeden heb ik). Het boek zit vol met humor, maar ook het nodige verdriet. Ik zat met een glimlach, maar ook met dikke keel te lezen, en soms zelfs te schaterlachen.

Lex Paleaux, *Winterwater*, uitgeverij In de Knipscheer, € 19,50
Klaas van der Galiën

Heeft u ook iets leuks gelezen, gezien of gehoord? Vertel het ons. We horen er graag meer over. U kunt uw bijdrage opsturen naar communicatie@vdgh.nl

Jeff Leaman (r)

interesse van jongeren in Haarlem groeide mondjesmaat. Het eerste YES-team bestond uit vier Amerikaanse jongeren: Brenda Landis, Christine Miller, Jeff Leaman, en Mike Kaufmann. De YES-teamleden van het eerste uur, Christine en Jeff, reageren met enthousiasme op de vraag om terug te kijken naar de start van Sneel. Helaas is het niet gelukt om een reactie van Brenda en Mike te krijgen.

vrijwilligerswerk

Christine's wortels liggen in een kleine doopsgezinde gemeenschap in Ohio. Inmiddels woont ze met haar twee zoons, Zane en Amari, in North Carolina. Ze werkt in de IT. Jeff komt oorspronkelijk uit Lancaster County, vlakbij Philadelphia. Hij woont daar nog steeds in de buurt. Hij is getrouwd met Lori en ze hebben drie kinderen, Brooke, Marshall en Sidney. Lange tijd heeft Jeff als dominee gewerkt, maar nu heeft hij een baan als lasser. Als vijftientigjarige kwam Jeff naar Haarlem. Hij was al eerder in Nederland geweest met het trainee-programma van MCC en woonde onder andere in Aalsmeer. Christine was net klaar met haar middelbare school. Ze vertelt: 'In mijn omgeving was het heel vanzelfsprekend dat je een aantal maanden vrijwilligerswerk deed in het buitenland. Bijna al mijn zussen hebben dat ook gedaan.' Maar dat maakte het niet minder spannend. 'Ik was zo vreselijk nerveus toen ik in het vliegtuig naar Nederland zat.' Het was de eerste keer

dat ze buiten de voor haar eigen omgeving was en ze had geen idee wat ze kon verwachten.

contact

Het viertal kreeg woonruimte in het herenhuis van mijnheer Anschutz aan de Gedempte Oude Gracht, naast de Wilhelminakerk. De bovenste verdieping van zijn huis werd daarvoor omgebouwd tot appartement. En hun werkplek werd 'Sneel', genoemd naar het slakje uit het voormalig poppentheater van Marijke Kots dat vele jaren op die plek in de Peuzelaarsteeg zat. Verschillende activiteiten werden door het team georganiseerd: een gespreksgroep, filmavonden, *potluck*maaltijden, aerobicslessen. Christine: 'Ik herinner me dat ik met Brenda naar een sport-school ging om te kijken hoe ze daar de lessen gaven, en dat deden wij dan na tijdens onze aerobicsles in Sneel.'

Cultuurverschillen werden ook snel duidelijk. Jeff gruwelt nog van de gedachte aan het eten van rauwe haring. En Christine, de kok van de groep, herinnert zich haar verbazing over het beperkte aanbod in de supermarkt. Maar tijdens de gespreksgroepen kwam ook een ander verschil naar voren. De Nederlandse jongeren maakten het YES-team snel duidelijk dat zij de bijbelverhalen niet zo letterlijk interpreteerden als de Amerikanen dat deden. Jeff: 'Mijn tijd in Haarlem heeft me wel laten zien hoe de westerse wereld op religieus vlak verandert. Het wordt steeds seculierder, ook in Amerika. Hoe jammer ik dat ook vind, mijn tijd in Nederland heeft me geleerd dat dat ook bestaat.' Jeff kijkt wel met plezier terug op zijn tijd in het YES-team. 'Nederlanders zijn veel gereserveerder dan Amerikanen, maar ik heb me altijd erg welkom gevoeld en er een aantal vrienden aan overgehouden. Ik ben heel dankbaar dat ik dit heb mee mogen maken.' Ook voor Christine hebben haar jaren bij het YES-team een grote impact gehad. 'Ik had moeite om te wennen toen ik naar Nederland kwam, maar uiteindelijk had ik misschien nog wel

Jeugd- en jongerenhuis Sneel
Peuzelaarsteeg 4
2011 HV Haarlem | 023 534 34 08
sneel@vdgh.nl

meer moeite om me aan te passen toen ik weer terugging naar de Verenigde Staten. Tijdens de eerste kerkdienst die ik thuis weer bijwoonde, werd gezegd dat homoseksualiteit een zonde was. Die intolerantie kon ik niet meer verdragen.'

cultuurverschillen

Het YES-team viel na een aantal maanden uit elkaar. Brenda en Mike vertrokken voortijdig vanwege persoonlijke redenen. Christine en Jeff moesten tijdelijk naar de Verenigde Staten omdat er problemen waren met hun werkvisum. Na hun terugkomst werd het team aangevuld met twee nieuwe leden, Bruce Brunk en Marilyn Peters. Het YES-team keerde terug naar de Verenigde Staten in 1993.

Jeff en Christine zijn allebei blij om te horen dat Sneel nog bestaat en dat het zo'n onmisbaar deel van Doopsgezind Haarlem is geworden. ●

Christine Miller

We maken er wat van!

Mibo

De Pelgrimsreis ging niet door, het Giethoornkamp gaat niet door. De hoop is op een alternatief tijdens het Hemelvaartweekend, die informatie volgt zodra er meer bekend is, maar aan hun wekelijkse bijeenkomst weten de kaderleden van Sneel toch alvast een exotisch tintje te geven. In plaats van Zoom, zijn Sneelers uitgenodigd op het digitale 3D eiland Mibo. Iedereen verandert in een lopende computer, en je hoofd is het beeld van de webcam. Je kunt rondlopen in de digitale wereld en om je heen kijken en naar anderen toelopen om even te praten of een spelletje doen.

alles digitaal

Maan en Mees Verburg en Maartje Molenaar trappen een digitale bal over op het pleintje. Nathalie Bienfait zoeft plots weg om een digitale hoed op haar hoofd te zetten. 'Je moet op de hoed klikken!', roept Julie van Veen haar na. Ianthe Westerik wordt ineens gelanceerd omdat haar wifi hapert, maar even later schiet ze het beeld weer in met een cowboyhoed op haar digitale hoofd.

Na een rondje om te horen hoe het met iedereen gaat, beginnen de activiteiten.

Julie verstopt een cadeautje op het eiland en de anderen moeten zoeken. Het pleintje stroomt leeg en de groep verspreidt zich over het eiland, naar het strand, de bergen, de saloon, op zoek naar het pakje. Terwijl de anderen zoeken, vertelt Julie hoe ze de onlinebijeenkomsten leuk proberen te houden, zodat het voor de Sneelers niet een vervolg is van de ellenlange online schooldagen. 'We doen grappige interactieve dingen zoals dit eiland. Maar we hebben ook samen origami gevouwen, gespeed-

door Anke van der Meer

date en TikTok-filmpjes gemaakt. Tegelijk merken we natuurlijk dat de animo daalt omdat veel jongeren de hele dag al achter een scherm zitten.'

Inmiddels heeft Maartje het cadeautje gevonden en verzamelt iedereen zich weer op het plein voor een nieuwe ronde. Maar eerst een groepsfoto. Iedereen probeert op een rij te staan, maar dat heeft wat voeten in aarde. 'Zo lijkt het net een ouderwetse avond in Sneel', merkt Nathalie op. ●

30 jaar SNEEL – het YES-team

In januari 1991 kwam het YES-team naar Haarlem, uitgezonden door *Eastern Mennonite Missions and Charities* in antwoord op de vraag van de VdGH om te helpen het jeugdwerk nieuw leven in te blazen. Het contact met deze organisatie was ontstaan tijdens het studieverlof van Sybout van der Meer in 1988 in Akron, Pennsylvania.

Inmiddels is Sneel een plek waar in wisselende samenstelling een tiental jongeren iedere vrijdag samenkomen

om te elkaar weer te zien, te eten en gezellige dingen te doen. Maar de start in 1991 was zeker niet eenvoudig en de

kerkdiensten

aanvang 10.30 uur,
tenzij anders aangegeven

Hieronder volgt een overzicht van de kerkdiensten voor de komende tijd. In de Grote Vermaning is iedere zondag dienst, behalve de derde zondag van de maand. De Kleine Vermaning gaat iedere eerste en derde zondag open. Opgeven vóór vrijdag 12.00 uur. Het liefst per mail bij Corrie Grimme: grimme@xs4all.nl. Voor de Grote Vermaning opgeven bij de koster: kosterij@vdgh.nl.

Om mee te kijken met de dienst kan je de volgende code gebruiken:
meeting ID: 830 4095 1844 | passcode: 741219

Je moet dan wel de zoom app op je computer of laptop hebben. Hoe dat moet? Tik op de computer bij google in: *download zoom voor Windows* en je komt bij een Nederlandstalige handleiding. Bij een laptop ga je naar de app store en download je de app 'zoom clouds meeting'. De liturgie kan aangevraagd worden via kosterij@vdgh.nl

zondag 28 maart Palmzondag
Grote Vermaning ds. A.J. Noord

donderdag 1 april Witte Donderdag
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
19.00 uur

zondag 4 april 1e Paasdag
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
Kleine Vermaning ds. A.J. Noord

zondag 11 april
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
themadienst

zondag 18 april
Kleine Vermaning ds. A.J. Noord

zondag 25 april
Grote Vermaning
ds. A.J. Noord

zondag 2 mei
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
Kleine Vermaning ds. I. Speckmann

zondag 9 mei
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
themadienst

zondag 16 mei
Kleine Vermaning br. A.P.R. Fanoy

zondag 23 mei Pinksteren
Grote Vermaning ds. A.J. Noord

zondag 30 mei
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn

zondag 6 juni
Grote Vermaning ds. A.J. Noord
Kleine Vermaning zr. C.C. Verheus-
Nieuwstraten

adressen
Grote Vermaning
Frankestraat 24, 2011 HV Haarlem
Kleine Vermaning
Postlaan 16, 2101 VE Heemstede

vervoer naar de diensten
Kunt u niet zelfstandig naar de diensten komen en kunt u zelf geen taxi betalen,

dan kunt u gebruik maken van Ataxi. De heer Ali Mobayen brengt u van en naar de kerk. Graag vooraf reserveren: 06 24 59 07 99. U hoeft niet af te rekenen. Als u zegt dat u bij de VdGH hoort gaat de rekening automatisch naar de administratie en wordt betaald uit het 'taxifonds'.

gebedsgroep en -intenties

Iedere 2e en 4e zondag van de maand is er vóór de dienst in de bibliotheek een gebedsgroep. U kunt binnenlopen vanaf 10.00 uur. Gebedsintenties voor de voorbeden kunt u sturen naar: administratie@vdgh.nl

opbrengst collecte

januari

- Eigen gemeente € 35,-
- Het Rode Kruis € 230,-

februari

- Eigen gemeente € 65,50
- Corona Task Force € 270,50

collectedoelen

april & mei

Deze maanden wordt er gecollecteerd voor de Alzheimerstichting. Voor verpleegtehuizen is het een moeilijke tijd, helemaal als de bewoners dementerend zijn. Voor hen is het moeilijk om zich aan de coronaregels te houden, voor de verzorging én voor de familie geeft dat extra stress. De Alzheimerstichting probeert ze zoveel mogelijk te ondersteunen.

Bijdrage graag overmaken naar:
NL82 ABNA 0561 2348 76 t.n.v. Verenigde Doopsgezinde Gemeente Haarlem o.v.v. 'collecte april/mei'.

colofon

Doopsgezind Haarlem is een twee-maandelijks uitgave van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem

redactie Herman Heijn, Anke van der Meer, Willemien Ruygrok & Jet van Vrede

druk Drukkerij Torendruk, Nijkerk

foto's Herman Heijn, tenzij anders vermeld

oplage 900

ontwerp & opmaak Susan de Loor, Kantoordeoor Haarlem
Het volgende nummer verschijnt op 5 juni. Kopij uiterlijk 4 mei zenden aan communicatie@vdgh.nl of aan VdGH Frankestraat 24, 2011 HV Haarlem, telefonisch contact 023 532 18 83.

Een vrijwillige bijdrage voor *Doopsgezind Haarlem* is welkom op rekeningnummer NL82 ABNA 05 61 23 48 76 t.n.v. de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem, o.v.v. 'Doopsgezind Haarlem'.

© VdGH 2021